

25.11.2015

MAAHANMUUTTOVIRASTO

MIGRATIONSVERKET

FINNISH IMMIGRATION SERVICE

ERITREAN TILANNEKATSAUS

Eritrea on hyvin sulkeutunut maa. Maassa ei toimi vapaata lehdistöä ja ulkomaisten toimittajien on vaikeaa raportoida paikan päältä. Kansainvälisten organisaatioiden, lähinnä YK:n, toimintamahdollisuudet ovat rajatut tiettyihin sektoreihin sekä myös maantieteellisesti. Eniten tietoa saadaan eritrealaisilta, jotka ovat lähteneet maasta.

Eritrea on presidentti Isaias Afewerkin johtama diktatuuri. Maa on myös kansainvälisesti ja alueellisesti eristetty. Sillä on yhä rajakiistoja Etiopian ja Djiboutin kanssa. YK on asettanut sen kauppasaartoon epäilyistä terroristijärjestö al-Shababin rahoittamisesta. Eritrea kävi vuosina 1998–2000 rajasodan Etiopian kanssa. Suuremman naapurin pelko määrittää yhä paljon Eritrean sisäpolitiikkaa ja mahdollistaa presidentille oikeuden kontrolloida maata yksinvaltaisesti. Eritrealle on luotu vuonna 1997 perustuslaki, jossa taataan erilaisia kansalaisoikeuksia, mutta sitä ei olla otettu käyttöön. Lainsäädännön tulkinnasta käytännössä ei ole tarkkaa tietoa. Lakien toimeenpääntö esimerkiksi kansallispalveluksesta ja rangaistuksista vaikuttavat mielivaltaisilta.

Tanskan maatietopalvelu julkaisi marraskuussa 2014 raportin perustuen tiedonhankintamatkaan Eritreassa.¹ Sen mukaan ihmisoikeustilanne olisi parantunut ja maassa toteutettaisiin luvattuja uudistuksia. Raporttia laatineet tutkijat ovat irtisanoutuneet raportista. Iso-Britannia on omassa Eritrea-raportissaan käyttänyt Tanskan maatietopalvelun tekemää raportti lähteenä.² Esimerkiksi ihmisoikeusjärjestöt ovat kritisoineet raporttia.³ Myös YK:n asettama itsenäinen erityiskomissio on tullut toisiin johtopäätöksiin.⁴

¹ Danish Immigration Service: Eritrea – Drivers and Root Causes of Emigration, National Service and the Possibility of Return. November 2014. <https://www.nyidanmark.dk/NR/ronlyres/B28905F5-5C3F-409B-8A22-0DF0DACAEDA EF/0/EritreareportEndeligversion.pdf>

² Home Office: Country Information and Guidance. Eritrea: Illegal Exit. Version 2.0e. September 2015. [https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/459486/Eritrea - Illegal Exit - v2_0e.pdf](https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/459486/Eritrea_-_Illegal_Exit_-_v2_0e.pdf)

³ HRW: Denmark: Eritrea Immigration Report Deeply Flawed. December 17, 2014. <https://www.hrw.org/news/2014/12/17/denmark-eritrea-immigration-report-deeply-flawed>; HRW: UK: Flawed Policy on Eritrean Refugee Claims. July 2, 2015. <https://www.hrw.org/news/2015/07/02/uk-flawed-policy-eritrea-refugee-claims>; Still Human Still Here: A Commentary on the March 2015 Country Information and Guidance reports issued on Eritrea. 1 May 2015. <http://www.refworld.org/docid/5548c91a4.html>

⁴ YK:n ihmisoikeusneuvoston asettaman erityiskomission raportti Eritrean ihmisoikeustilanteesta. OHCHR: Report of the detailed findings of the commission of inquiry on human rights in Eritrea 5 June 2015. <http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/HRC/CoIEritrea/Pages/ReportCoIEritrea.aspx>

TIIVISTELMÄ EUROOPAN TURVAPAIKKATUKIVIRASTON (EASO) RAPORTISTA

Tässä raportissa on esitetty EASOn maaraportti Eritreasta (toukokuu 2015) tiivistetyssä muodossa. Lisäksi alaviitteissä on linkkejä muihin raportteihin ja uutisiin. EASOn raportti on luettavissa kokonaisuudessaan Internetissä: EASO: Eritrea, Country Focus. May 2015. <https://easo.europa.eu/wp-content/uploads/Eritrea-Report-Final.pdf>

1. Yleistä⁵

Vuonna 1993 pidetyn kansanäänestyksen jälkeen kansainvälinen yhteisö tunnusti Eritrean itsenäisyyden. Sinä vuonna tehdyssä julistuksessa määriteltiin väliaikaishallinnon enimmäispituus neljään vuoteen. **Väliaikaishallinto** on kuitenkin yhä vallassa. Isaias Aferweki on ollut maan **presidentti** vuodesta 1993. Aferweki johtaa ainoaa maassa sallittua puoluetta, PFDJ-puoluetta (People's Front for Democracy and Justice⁶). **Parlamentti** muodostettiin itsenäistymisen yhteydessä vuonna 1993 ja edustajat siihen nimettiin alueellisista parlamenteista.⁷

Presidentin- tai parlamenttivaaleja ei ole järjestetty. Parlamentti ei ole kokoontunut sitten vuoden 2001 tai 2002 ja iso osa sen jäsenistä on lähtenyt maasta. Vuonna 1997 Eritreaan luotiin perustuslaki, joka takaa monia kansalaisoikeuksia, mutta sitä ei ole otettu käyttöön. Presidentti nimittää myös ministerit. Heillä on kuitenkin vain vähän valtaa, presidentti esimerkiksi säätää lait⁸. Presidentti nimittää myös tuomarit, eikä oikeuslaitos ole riippumaton.⁹ Eritreassa ei ole vapaata **lehdistöä**. Se suljettiin vuonna 2001, jolloin myös monia toimittajia pidätettiin.¹⁰

Tarkkaa määrää **Eritreassa asuvista ihmisistä** ei tiedetä, sillä maassa ei ole suoritettu väestölaskentaa vuoden 1938 jälkeen. Arviot vaihtelevat 2,5 ja 6,5 miljoonan välillä, Eritrean hallinnon mukaan vuonna 2002 Eritreassa oli 3,56 miljoonaa asukasta. Eritreassa on yhdeksän virallista etno-lingvististä ryhmää: Tigrinya (noin puolet väestöstä), Tigre (n. 30 %), Afar (n. 5 %), Saho (n. 5 %), Bilen, Rashaida, Hedareb, Nara ja Kunama (kaikki 0,5-2,5 %). Eritreassa ei ole virallista kieltä, vaan näiden yhdeksän ryhmän kielet ovat keskenään tasa-arvoisia. Tigrinyaa käytetään kuitenkin yleisesti ja muslimit sekä osa viranomaisista puhuu arabiaa. Myös englantia ja Etiopiassa käytettyä amharaa puhutaan laajalti.¹¹

Eritreassa on lain mukaan uskonvapaus¹², mutta vain neljän virallisen ja rekisteröidyn uskonnon edustajat voivat harjoittaa **uskontoaan** vapaasti. Nämä ovat katolilaisuus, evankelisluterilaisuus, eritrealais-ortodoksinen tewahedo-kirkko ja sunni-islam. Muiden uskontojen (erityisesti evankelis-

⁵ Eritrean historiasta, sodista Etiopiaa vastaan sekä sisällissodista ks. Maatietopalvelun raportti: Eritrean tilanne ja olosuhteet lokakuussa 2013. Maahanmuuttovirasto 4.10.2013. [https://tellus.migri.fi/cgi-bin/thw_exe?\\${APPL}=maatieto&\\${BASE}=maatieto&\\${THWIDS}=20.12/1446622572_3208&\\${TRIPPIFE}=1.DATABIN.pdf.application.pdf](https://tellus.migri.fi/cgi-bin/thw_exe?${APPL}=maatieto&${BASE}=maatieto&${THWIDS}=20.12/1446622572_3208&${TRIPPIFE}=1.DATABIN.pdf.application.pdf) ja kansallispalvelusta ja pakolaisuudesta International Crisis Group: Eritrea: Ending the Exodus? Africa Briefing N°100. 8 August 2014. http://www.crisisgroup.org/~media/Files/af_rica/horn-of-africa/ethiopia-eritrea/b100-eritrea-ending-the-exodus.pdf

⁶ PFDJ on ainut Eritreassa sallittu puolue ja se perustettiin vuonna 1994. Se on EPLF:n (Eritrean People's Liberation Front, taisteli Etiopiaa vastaan ennen itsenäisyyttä) seuraaja. EASO May 2015, s. 28.

⁷ EASO May 2015, s. 26-27

⁸ Ks. esim. Eritrea: Penal Code, 15 May 2015. <http://www.refworld.org/country,...ERI,.55a51ccc4.0.html>, Eritrea: Civil Procedure Code, 15 May 2015. <http://www.refworld.org/country,...ERI,.55a51d914.0.html>, Eritrea: Criminal Procedure Code, 15 May 2015. <http://www.refworld.org/country,...ERI,.55a51de04.0.html>.

⁹ EASO May 2015, s. 26-28

¹⁰ EASO May 2015, s. 22

¹¹ EASO May 2015, s. 12-14

¹² Uskonnonvapaudesta ja uskonnollisista vähemmistöistä Eritreassa ks. Yhdysvaltain vuoden 2015 uskonvapausraportti. USCIRF: Annual Report 2015, s. 39-43, 211-212. <http://www.uscirf.gov/sites/default/files/USCIRF%20Annual%20Report%202015%20%282%29.pdf>

tat, helluntalaisuus, seitsemännen päivän adventistit ja Jehovan todistajat mutta myös anglikaaninen kirkko ja wahhabilaisuus) edustajia on vainottu. Eriuskoisten kohtelusta ei ole saatavilla paljoa tietoa. Uskonnon takia vankilassa on mahdollisesti 1200–3000 ihmistä. Heidän tuomionsa vaihtelevat muutamasta viikosta useaan vuoteen.¹³

2. Armeija

Armeijan tehtävä Eritreassa ei ole vain puolustaa maata, vaan luoda myös kansakuntaa ja kansallistunnetta. Kansallispalveluksesta (national service) puhutaan myös ”kansan kouluna”. Se on jaettu kahteen osaan: **aktiiviseen kansallispalveluun (asepalvelus)** ja **siviilikansallispalveluun**. Arviot kansallispalveluksessa olevien määrästä vaihtelevat 200 000-600 000 välillä. Heistä noin puolet olisi asepalveluksessa. Armeijasta paenneiden mukaan kansallispalveluksessa olisi vain noin 100 000 henkeä.¹⁴

2.1. Kansallispalvelus

Kansallispalvelus on pakollinen kaikille 18–40-vuotiaille miehille ja naisille. Ihmiset ovat reservissä 50 ikävuoteen asti. Itsenäisyys sodassa taistelleet ovat vapautettuja armeijasta. Asepalvelukseen sopimattomat (unfit for service) suorittavat 18 kuukauden siviilipalveluksen. Vammautuneet tai henkilöt, joilla on heikentynyt näkökyky tai ovat mielisairaita, voivat saada vapautuksia palveluksesta. Vapautus voidaan perua minä hetkenä tahansa kaikkien muiden paitsi entisten taistelijoiden osalta.¹⁵

Eritrealaisia **rekrytoidaan** 18-vuotiaina armeijaan. Kaikille pakollinen 12. kouluvuosi suoritetaan Sawassa, Länsi-Eritreassa lähellä Sudanin rajaa¹⁶. Suurin osa oppilaista aloittaa kansallispalveluksen suoraan päättökokeiden jälkeen. Vuosittain Sawasta rekrytoidaan 10 000-25 000 oppilasta armeijaan. Jos henkilö keskeyttää koulun etuajassa¹⁷, hänet voidaan rekrytoida armeijaan täytessään 18 vuotta paikallishallinnon (*kebab*) toimesta. Näin on usein maaseudulla, missä koulua käyvien osuus on pienempi. Jos henkilö on vielä koulussa täytettyään 18 vuotta, hänet voidaan rekrytoida armeijaan kesken koulun. Armeijaan voidaan rekrytoida myös alaikäisiä.¹⁸

Eritreassa rekrytoidaan armeijaan myös tarkastusten tai ratsioiden kautta (*giffa*). Niitä on tehty noin vuodesta 2001. Niissä tarkastetaan nuoria ihmisiä ja ne, jotka eivät ole suorittaneet asepalvelusta vangitaan ja lähetetään sitten palvelukseen. Armeija voi saartaa jopa kaupunginosia tehdäkseen tarkastuksia.¹⁹

EASOn raportin mukaan raskaana, naimisissa tai kihloissa olevat, maaseudulla asuvat musliminaiset tai **naiset**, joilla on lapsia, voivat saada vapautuksen palveluksesta. Heidät voidaan giffan aikana kuitenkin rekrytoida siviilipalvelukseen. Yli 27-vuotiaat naiset voivat saada virallisen demobilisaation. Naiset saattavat mennä naimisiin tai hankkiutua raskaaksi välttääkseen kansallispalvelun.²⁰ Seksuaalinen häirintä on yleistä asepalveluksessa. Usein tekijöinä ovat ylempiarvoiset henkilöt.²¹

¹³ EASO May 2015, s. 48

¹⁴ EASO May 2015, s. 32

¹⁵ EASO May 2015, s. 33

¹⁶ Koulutusleirin nimi on *Warsay-Yikealo School*. EASO May 2015, s. 34.

¹⁷ Eritrean opetusministeriön mukaan ylimmällä asteella (secondary school) koulua käyvien määrä on 32 % ikäluokasta. EASO May 2015, s. 20. Lasten pakkotyöstä, ks. United States Department of Labor: Eritrea. 2014 Findings on the Worst Forms of Child Labor. <http://www.dol.gov/ilab/reports/child-labor/findings/2014TDA/eritrea.pdf>

¹⁸ EASO May 2015, s. 34, 36-37

¹⁹ EASO May 2015, s. 35

²⁰ EASO May 2015, s. 34

²¹ EASO May 2015, s. 39

Siviilikansallispalvelus suoritetaan joko ministeriöissä (kouluissa, sairaaloissa, tuomioistuimissa, turismin parissa), kansallisissa kehitysprojekteissa työskennellen (armeijan tai PFDJ:n rakennus- tai maatalousyhtymissä) tai armeijan komentajien omissa yrityksissä, kuten kultakaivoksissa.²²

Tarkasti ei tiedetä asepalvelusta suorittaville maksettavan **palkan** määrää. Se on noin 100 nakfaa²³ koulutusjakson aikana ja 500 nakfaa kuukaudessa koulutuksen jälkeen²⁴. Tämä ei ole eri lähteiden mukaan riittävästi elämistä tai perheen elättämistä varten. Asepalvelusta suorittavat voivat joutua tekemään myös maatalous- tai teollisuustöitä ylempiarvoisten henkilöiden hyväksi. Paikat jaetaan yleensä koulutuksen ja osaamisen perusteella.²⁵ Siviilikansallispalvelusta suorittavat saavat palkkaa 700–1000 nakfaa kuukaudessa. Lääkärit voivat ansaita 1500 nakfaa. Sekään ei kuitenkaan riitä vielä elämiseen. Minimipalkka on 360 nakfaa kuukaudessa. Alhaisen palkan sekä palveluksen keston takia kansallispalvelusta on kutsuttu pakkotyöksi.²⁶

Asepalvelus kestää lain²⁷ mukaan kuusi kuukautta ja siviilikansallispalvelus vuoden eli palvelusaika on yhteensä 18 kuukautta. 1990-luvulla kansallispalveluksen suorittaneita mobilisoitiin kuitenkin uudelleen rajasodan sytyttyä Etiopian kanssa vuonna 1998. Silloin palvelusaika muutettiin **kestoltaan määrittelemättömäksi** 50 ikävuoteen asti²⁸. Viranomaiset ovat puhuneet palvelusaikan lyhentämisestä jälleen 18 kuukauteen, mutta käytännössä muutoksia ei ole vielä havaittu.²⁹

Armeijasta voi päästä pois demobilisaation (sodan jälkeen tehtävä) ja armeijasta vapauttamisen (demissal, henkilökohtaisin perustein tehtävä) avulla. Viimeinen laajempi demobilisaatio tapahtui vuonna 2000, kun rajasota Etiopian kanssa päättyi. Silloin ilmoitettiin 200 000 ihmisen demobilisaatio, mutta vain noin 5000 olisi demobilisoitu (Eritrean hallinnon mukaan tosin silloin demobilisoitiin 70 % sodassa palvelleista). Monet ovatkin palvelleet kansallispalveluksessa useita vuosia. Maasta paenneita tutkittaessa keskimääräinen palvelusaika on ollut 5,8 vuotta. Esimerkiksi kaikki ministeriöiden työntekijät eivät välttämättä tiedä, suorittavatko he yhä palvelusta. Armeijasta vapautus on helpompaa saada, jos on siviilikansallispalveluksessa kuin asepalveluksessa ja jos on hyvät välit ylempiarvoisiin. Vapauttamisia tapahtuu rajoitetusti.³⁰

2.2. Karkaaminen

Sekä ase- että siviilikansallispalveluksesta karkaaminen on kiellettyä. Useimmat, jotka karkaavat näistä, tekevät sen joko Sawan tai muilla koulutusleirillä tai eivät palaa lomaltaan. Vaihtoehtona

²² EASO May 2015, s. 39

²³ Nakfan virallinen vaihtokurssi Yhdysvaltain dollariin on 15:1, mutta pimeillä markkinoilla vaihtokurssi on 30–45:1. Nakfa otettiin käyttöön vuonna 1997. Sitä ennen käytössä oli Etiopian birr. Nakfan ja birrin vaihtokurssi on 1:1. EASO May 2015, s. 25, 41, alaviite 340.

²⁴ HRW:n haastattelevien Eritreasta paenneiden henkilöiden mukaan palkka olisi paljon pienempi: noin 50 nakfaa kuukaudessa kansallispalveluksen ensimmäisten 18 kuukauden aikana ja 150 nakfaa sen jälkeen. HRW:n mukaan summat olivat kirjoittamishetkellä dollareissa noin 3 ja 9 dollaria. HRW: Service for Life. State Repression and Indefinite Conscription in Eritrea. April 2009, 52. https://www.hrw.org/sites/default/files/reports/eritrea0409w_eb_0.pdf

²⁵ EASO May 2015, s. 38

²⁶ EASO May 2015, s. 40

²⁷ Proclamation 11/1991 ja Proclamation 82/1995.

²⁸ Muutos on mahdollinen vuonna 1995 säädetyin perusteella. Article 21(1) Proclamation 82/1995.

²⁹ EASO:n raportissa todetaan, että "According to Proclamation 11/1991 and Proclamation 82/1995, universal conscription applies to everyone in Eritrea between the ages of 18 and 50. National service lasts 18 months, including six months of military training and 12 months of service. Recruits in the first four recruitment rounds were dismissed after 18 months but remobilised after the outbreak of the border war in 1998. **Since 1998 the duration of conscription has been extended indefinitely until the age of 50**, as provided by Article 21(1) of Proclamation 82/1995 for the event of mobilisation or war. This is justified on the grounds of the current 'no war, no peace' situation which is the cause of the continuing de facto (but non-declared) state of emergency since 1998 (320). Addis Abeba still refuses to recognise the shared border despite a UN arbitration ruling of 2002 (321), therefore Eritrea still fears an Ethiopian attack although full-scale war ended in 2000." EASO May 2015, s. 40–41.

³⁰ EASO May 2015, s. 41

on maasta pakeneminen tai piileskeleminen. Lain mukaan (Proclamation 82/1995) karkaajan on maksettava 3000 birriä³¹ ja/tai hänelle langetetaan kahden vuoden vankeustuomio. Ne, jotka lähtevät maasta karkaamisen jälkeen, joutuvat vankilaan viideksi vuodeksi. Karkaat menettävät oikeutensa omistaa maata tai tulla työllistetyiksi. Jos henkilö karkaa sodan aikana³², on vankeustuomio viidestä vuodesta elinkautiseen. Kuolemantuomio³³ on mahdollinen vakavissa tapauksissa. Kutsunnoista kieltäytymisestä sodan aikana saa jopa viisi vuotta vankeutta.³⁴

Kansallispalveluksesta karanneiden ja maahan palanneiden kohtalosta on vain vähän tietoa saatavilla. Useimpien lähteiden mukaan palaaville annetaan rangaistuksia mielivaltaisesti ilman oikeudenkäyntiä tai lakien kunnioittamista. Egypti ja Sudan³⁵ ovat 2000-luvulla palauttaneet eritrealaisia Eritreaan. On mahdollista, että palaavat rekrytoidaan takaisin kansallispalvelukseen viikkojen tai kuukausien vankilassaolon jälkeen. He ovat alttiita myös huonolle kohtelulle ja kidutukselle³⁶. Maan johdon mukaan palaavia ei rangaista, jos he eivät ole tehneet rikoksia. On kuitenkin epäselvää, katsotaanko kansallispalvelusta karkaaminen tai laitton maastapoistuminen rikokseksi.³⁷

Karanneen henkilön perheenjäsenet voivat saada 50 000 nakfan sakon. Jos he eivät pysty maksamaan sitä, heidät voidaan vangita tai rekrytoida kansallispalvelukseen karanneen sijaan. Karanneiden perheenjäseniltä on myös viety maata tai yrityslupia. Käytäntö kuitenkin vaihtelee.³⁸

3. Kansan armeija

Kansan armeijaa (People's Army, Hizbawi Serawit tigriniaksi) alettiin muodostaa vuonna 2012, kun Ethiopian joukot lähestyivät Eritrean rajaa. Se on maan armeijasta erillinen militia. Niiden 18–70-vuotiaiden eritrealaisten, jotka eivät ole kansallispalveluksessa, pitää suorittaa aseharjoituksia kansan armeijassa. Heidän tulee myös suorittaa tehtäviä vartiaina tai työntekijöinä kansallisissa kehitysprojekteissa. Näistä tehtävistä ei saa palkkaa. Kansan armeijaan rekrytoimisesta ei ole tarkkaa tietoa, ilmeisesti julkisille paikoille kiinnitetään kansan armeijasta kertovia julisteita. Jos henkilö kieltäytyy palvelemasta kansan armeijassa, hän voi menettää henkilökorttinsa tai ruokakuponkinsa tai hänet voidaan vangita.³⁹

³¹ Nakfa otettiin käyttöön vuonna 1997. Sitä ennen käytössä oli Ethiopian birr. Nakfan ja birrin vaihtokurssi on 1:1. Nakfan virallinen vaihtokurssi Yhdysvaltain dollariin on 15:1, mutta pimeillä markkinoilla vaihtokurssi on 30–45:1. EASOn raportissa on käytetty sekaisin birriä ja nakfaa. Tässä tiivistelmässä viitattuja rahayksiköjä ei ole muutettu. EASO May 2015, s. 25, 41, alaviite 340.

³² Eritreassa on tällä hetkellä voimassa ”no war, no peace” -käytäntö. Maan autoritaarisesta luonteesta ja lainsäädännön mielivaltaisesta tulkitsemisesta johtuen, ei voida varmuudella sanoa, milloin sotatila on voimassa ja milloin ei.

³³ Amnesty Internationalin mukaan tietoja Eritreassa suoritettavista kuolemantuomion täytäntöönpanoista on vaikea löytää eikä sellaisia voitu vahvistaa vuodelta 2014. Maa on kieltäytynyt kuolemantuomion poistamisesta lainsäädännöstä. Se ei järjestön mukaan kuitenkaan olisi täytäntöönpannut kuolemantuomioita viimeisen 10 vuoden aikana. Amnesty International April 2015, s. 56, 65. http://www.amnestyusa.org/pdfs/DeathSentencesAndExecutions2014_EN.pdf

³⁴ EASO May 2015, s. 41–42

³⁵ Ks. myös UNHCR: UNHCR dismay at new deportation of Eritreans by Sudan. 18 October 2011.

<http://www.refworld.org/cgi-bin/texis/vtx/rw/main?page=search&docid=4e9d6b882&skip=0&publisher=UNHCR&coi=ERI&searchin=title&advsearch=y&process=y&allw ords=&exactphrase=&atleastone=&w ithout=&t itle=&monthf rom=&yearf rom=&monthto=&yearto=&c oa=&language=&citation=&sort=date>

³⁶ Lisää vankiloista ja kidutuksesta, ks. EASO May 2015, s. 45–47.

³⁷ EASO May 2015, s. 42–43

³⁸ EASO May 2015, s. 43

³⁹ EASO May 2015, s. 43–44

4. Asiakirjat ja maasta poistuminen

Eritrealaisen miehelle tai naiselle syntyvä lapsi on eritrealainen⁴⁰. Ne ihmiset, jotka ovat asuneet maassa vuonna 1993, katsotaan eritrealaista syntyperää oleviksi. Niiden henkilöiden, jotka ovat muuttaneet Eritreaan vuoden 1934 jälkeen, **kansalaisuus** voidaan vahvistaa (naturalisation), jos he täyttävät tietyt kriteerit, kuten että ovat asuneet maassa yli 10 vuotta.⁴¹

Henkilökortti (*tassera, menenet*) otettiin käyttöön vuonna 1992 ennen itsenäisyyäänestystä. Kortti on sininen, mutta siinä käytetään erilaisia muovikuoria. Se on käytössä määrittelemättömän ajan. Kaikilla 18 vuotta täyttäneillä eritrealaisilla tulee olla henkilökortti. Uusia kortteja ei ole kuitenkaan myönnetty helmikuun 2014 jälkeen, joissain tapauksissa suurlähetystöt ovat saattaneet myöntää kortteja. On suunniteltu uuden kortin käyttöön ottoa. Se olisi luottokortin kokoinen ja koneluettava.⁴²

Toukokuussa 2010 on alettu myöntää koneluettavia **passeja**, sitä ennen ne oli täytetty käsin ja voimassa viisi vuotta. Uudet passit olivat alussa voimassa kaksi vuotta, mutta vuodesta 2011 eteenpäin ne ovat olleet voimassa viisi vuotta. Uusia passeja myönnetään vain pääkaupungissa Asmarassa, kun vanhoja passeja myönnettiin myös suoraan suurlähetystöistä. Passeja ei myönnetä kansallispalvelusta suorittaville.⁴³

Katolilainen ja ortodoksi-kirkko myöntävät kaste- ja vihkitodistuksia. Ortodoksi-kirkko käyttää etiopialaista Ge'ez-ajanlaskua, mutta muissa Eritreassa myönnettävissä asiakirjoissa käytetään gregoriaanista ajanlaskua. Sharia-tuomioistuimet myöntävät muslimeille syntymä-, vihki-, ero- ja kuolintodistuksia. Ne ovat osa hallintoa. Esimerkiksi moskeijassa naimisiin menneiden tulee rekisteröidä avioliittonsa myös sharia-tuomioistuimessa. Uskonnolliset avioliittoon vihkimiset tulee viedä erikseen hallinnon rekistereihin (*kebab-taso*).⁴⁴

4.1. Maasta poistuminen⁴⁵

Maasta poistumista varten henkilö tarvitsee **maastapoistumisviisumin**⁴⁶. Viisumia varten henkilön tulee täyttää tietyt ehdot. Henkilöllä tulee olla henkilökortti ja todistus paikallishallinnolta sekä todistus syystä matkalle. Kansallispalvelus tulee olla suoritettu tai henkilöllä tulee olla todistus vapautuksesta lääketieteellisin syin. Terveystodistuksista syistä tapahtuvaa maasta poistumista varten on esitettävä todistus ulkomaisen hoidon tarpeesta. Erillinen lääkärikomitea myöntää todistuksia.⁴⁷

Hallintoa kritisoivilta, laittomasti maasta poistuneiden sukulaisilta tai diaspora-veron ulkomailla maksamatta jättäneiden sukulaisilta, kokonaisilta perheiltä sekä ei-tunnustettujen uskontojen edustajilta voidaan evätä maasta poistuminen. Maasta poistuminen voi olla hankalaa myös tavallisille kansalaisille. Viranomaisia lahjomalla voi viisumin saada helpommin.⁴⁸

⁴⁰ Eritrean Nationality Proclamation 21/1992

⁴¹ EASO May 2015, s. 50

⁴² EASO May 2015, s. 50-51

⁴³ EASO May 2015, s. 51

⁴⁴ EASO May 2015, s. 56

⁴⁵ Rajanylityksistä Eritreasta Sudaniin ja Etiopiaan ks. myös Immigration and Refugee Board of Canada: Eritrea and Sudan: Situation of the border region between the two countries, including military and police patrols, as well as legal crossing points; information on physical obstacles to prevent crossing, such as fences and mines; number of people legally and irregularly crossing the border (2013-May 2014), 20 December 2014.

<http://www.refworld.org/country/...ERI..54bf652e4.0.html>

⁴⁶ Regulation No 4/1992

⁴⁷ EASO May 2015, s. 52

⁴⁸ EASO May 2015, s. 53

Henkilö voi lähteä Eritreasta vain **laillisilta rajanylityspisteiltä**. Niitä ovat Asmaran lentokenttä, Massawan satama sekä Sudanin vastaiset rajanylityspisteet (Talatasher, Adebrea, Girmayka sekä mahdollisesti myös Omhajer ja Karura).⁴⁹

Laittomasti Eritreasta paetaan Sudanin tai Etiopian⁵⁰ kautta. Henkilö voi kävellä rajalle Sawasta tai muista sotilastukikohdista tai paeta maasta salakuljettajien avulla pääkaupungista Asmarasta tai salakuljettajien avulla päästyään ensin rajalle, esimerkiksi Tesseneyn tai Gulujin kylistä läheltä rajaa. Rashaida-heimoon kuuluvat henkilöt ovat tunnettuja ihmisten salakuljettamisesta Sudanin rajan yli. Myös jotkut armeijan sotilaat ovat salakuljettaneet ihmisiä rajan yli.⁵¹

Eritreasta laittomasti poistumista yrittävät voidaan ampua rajalla. Ihmisiä pakenee Eritreasta kuitenkin useita tuhansia kuukaudessa, joten tätä sääntöä ei luultavasti noudateta systemaattisesti. Rajaa ylittävät ovat myös alttiita sieppauksille, seksuaaliselle väkivallalle sekä pakkotyölle.⁵² Maastapoistumislakien rikkominen tai laittomasti maasta poistumista yrittävät voidaan tuomita jopa viiden vuoden vankeuteen ja/tai jopa 10 000 birrin sakkoihin. Käytännössä tuomioita annetaan kuitenkin tuomioistuinten ulkopuolella ja mielivaltaisesti.⁵³

Eritrean hallinnon mukaan henkilö voi **palata** Eritreaan laillisesti, jos hän ei ole osallistunut hallinnon vastaiseen toimintaan ulkomailla, maksettuaan diaspora-veron sekä allekirjoitettuaan katumuskirjeen (mahdollisesti sama kuin tunnustus). Lähteistä ei käy selkeästi ilmi, kuinka monta ihmistä on palannut Eritreaan ja mitä heille on maassa käynyt.⁵⁴

5. Humanitaarinen tilanne

UNICEFin raportti Eritrean humanitaarisesta tilanteesta tammi-kesäkuulta 2015. UNICEF: Eritrea. Humanitarian Situation Report January-June 2015. http://www.unicef.org/appeals/files/UNICEF_Eritrea_SitRep_JanuaryJune_2015.pdf

UNICEFin tilastoja Eritrean humanitaarisesta ja terveystilanteesta. UNICEF: Statistics. (päiväämätön). http://www.unicef.org/infobycountry/eritrea_statistics.html

WHO:n tilastoja Eritrean terveystilanteesta. WHO: Eritrea. (päiväämätön) <http://www.who.int/countries/eri/en/>

Maailman Pankin Eritrea-maasivut. World Bank: Eritrea. (viimeksi päivitetty 22.9.2015) <http://www.worldbank.org/en/country/eritrea/overview>

6. Pakolaisuus

Siirtolaisten olot Koillis-Afrikassa. Mixed Migration Hub: Conditions and Risks of Mixed Migration. North East Africa. November 2015. <http://www.mixedmigrationhub.org/wp-content/uploads/2015/11/Conditions-and-Risks-in-Mixed-Migration-in-North-East-Africa.pdf>

⁴⁹ EASO May 2015, s. 53

⁵⁰ Eritrean ja Etiopian suhteista ja niiden vaikutuksista kansalaisuuteen, eritrealais-etiopialaisiin perheisiin ja ihmisten liikkumiseen, ks. Southwick, Katherine: Ethiopia-Eritrea: statelessness and state succession. Forced Migration Review April 2009, s. 15-17, <http://www.fmreview.org/en/FMRpdfs/FMR32/FMR32.pdf>.

⁵¹ EASO May 2015, s. 53

⁵² EASO May 2015, s. 54

⁵³ EASO May 2015, s. 54-55

⁵⁴ EASO May 2015, s. 43

Pakolaisuus tulee jatkumaan. UN News Service: 'Very significant number' of Eritreans joining exodus to Europe – UN Assembly told. 29. October 2015. <http://www.refworld.org/country....ERI..5633220440c.0.html>

Siirtolaisuus Itä-Afrikassa ja Jemenissä. Regional Mixed Migration Secretariat. September 2015. http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/September_Map_2015.pdf

Tutkimus Israelin turvapaikkapolitiikasta vuosilta 2002–2014. Sabar, Galia and Elizabeth Tsurkov: Israel's Policies toward Asylum-Seekers: 2002-2014. 20 May 2015. <http://www.iai.it/sites/default/files/iaiw1520.pdf>

Ihmissalakuljetuksesta Itäisessä Afrikassa. UNHCR: Smuggling and Trafficking from the East of Africa: Progress Report. October 2014. <http://www.refworld.org/cgi-bin/texis/vtx/rwmain?page=search&docid=5437a14d4&skip=0&publisher=UNHCR&coi=ERI&searchin=title&advsearch=y&process=y&allwords=&exactphrase=&atleastone=&without=&title=&monthfrom=&yearfrom=&monthto=&yearto=&coa=&language=&citation=&sort=date>

Eritrealaispakolaisten määristä Euroopassa, Etiopiassa ja Sudanissa. UNHCR: Sharp increase in number of Eritrean refugees and asylum-seekers in Europe, Ethiopia and Sudan. 14. November 2014. <http://www.refworld.org/cgi-bin/texis/vtx/rwmain?page=search&docid=5469b0d24&skip=0&publisher=UNHCR&coi=ERI&searchin=title&advsearch=y&process=y&allwords=&exactphrase=&atleastone=&without=&title=&monthfrom=&yearfrom=&monthto=&yearto=&coa=&language=&citation=&sort=date>

Eritrealaispakolaisten tilanne Sudanissa. Canada: Immigration and Refugee Board of Canada: Eritrea and Sudan: Situation of the border region between the two countries, including military and police patrols, as well as legal crossing points; information on physical obstacles to prevent crossing, such as fences and mines; number of people legally and irregularly crossing the border (2013-May 2014), 20 December 2014, ZZZ105031.E. <http://www.refworld.org/country....ERI..54bf652e4.0.html>

Eritrealaiset Sudanissa ja Egyptissä. HRW: "I Wanted to Lie Down and Die". Trafficking and Torture of Eritreans in Sudan and Egypt. February 2014. https://www.hrw.org/sites/default/files/reports/egypt0214_ForUpload_1_0.pdf

Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden määrät Etiopiassa. UNHCR: Refugees and Asylum-seekers in Ethiopia. 31. December 2014. <http://www.refworld.org/cgi-bin/texis/vtx/rwmain?page=search&docid=54b4e2784&skip=0&publisher=UNHCR&coi=ERI&searchin=title&advsearch=y&process=y&allwords=&exactphrase=&atleastone=&without=&title=&monthfrom=&yearfrom=&monthto=&yearto=&coa=&language=&citation=&sort=date>

Eritrealaiset Israelissa. HRW: Israel: Drop City Ban on Released Eritreans, Sudanese. August 31, 2015. <https://www.hrw.org/news/2015/08/31/israel-drop-city-ban-released-eritreans-sudanese>

Eritrealaisten ja sudanilaisten "vapaaehtoinen" paluu Israelista kolmansiin maihin. International Refugee Rights Initiative: "I was left with nothing": "Voluntary" departures of asylum seekers from Israel to Rwanda and Uganda. September 2015. <http://www.refworld.org/country....ERI..55ee8c3a4.0.html> ja HRW: "Make Their Lives Miserable" Israel's Coercion of Eritrean and Sudanese Asylum Seekers to Leave Israel. September 2014. https://www.hrw.org/sites/default/files/reports/israel0914_ForUpload_1.pdf

Tutkimus eritrealais-etiopialaisista perheistä. Thomas, Louise: Refugees and Asylum Seekers from Mixed Eritrean-Ethiopian Families in Cairo. 'The son of a snake is a snake'. June 2006. <http://www.aucegypt.edu/GAPP/cmrs/reports/Documents/Mixedfamilies.pdf>

Etiopian kansalaisuudesta ja oleskeluluvista. Ministry of Foreign Affairs: Directive Issued to Determine the Residence Status of Eritrean Nationals Residing in Ethiopia. January 2004. <http://www.refworld.org/docid/48abd56c0.html>

7. Muita hyödyllisiä lähteitä:

YK:n Ihmisoikeusneuvoston asettaman erityiskomission raportti Eritrean ihmisoikeustilanteesta. OHCHR: Report of the detailed findings of the commission of inquiry on human rights in Eritrea 5 June 2015. <http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/HRC/ColEritrea/Pages/ReportColEritrea.aspx>

YK:n Ihmisoikeusneuvoston asettaman erityiskomission lausunto Eritrean ihmisoikeustilanteesta. Commission of Inquiry on Human Rights in Eritrea. 16 March 2015. <http://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=15699&LangID=E>

Freedom Housen vuoden 2015 raportti Eritreasta. Freedom House: Freedom in the World. <https://freedomhouse.org/report/freedom-world/2015/eritrea>

Yhdysvaltain ulkoministeriön ihmisoikeusraportti vuodelta 2014. USDOS: Eritrea 2014 Human Rights Report. <http://www.state.gov/documents/organization/236568.pdf>

Yhdysvaltain ulkoministeriön ihmisoikeusraportti vuodelta 2013. USDOS: Eritrea 2013 Human Rights Report. <http://www.state.gov/documents/organization/220321.pdf>

UNHCR:n ohjeistus eritrealaisten turvapaikanhakijoiden kansainvälisen suojelun tarpeesta. UNHCR: UNHCR Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-Seekers from Eritrea. 20. April 2011. <http://www.refworld.org/docid/4d4fe0ec2.html>

Human Rights Watchin (HRW) raportti Eritrean ihmisoikeus- ja humanitaarisesta tilanteesta. HRW: Service for Life. State Repression and Indefinite Conscriptioin in Eritrea. April 2009. https://www.hrw.org/sites/default/files/reports/eritrea0409web_0.pdf

Lisää lähteitä Eritreasta on listattu UNHCR raportissa vuodesta 2010. UNHCR: UNHCR Country Briefing Folder on Eritrea 2010. 27 January 2011. <http://www.refworld.org/docid/4d4185da2.html>